

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu anu 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și strălănităte:

Pe anu 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrămit.

ANULŪ XLVIII.

NR. 24.

Mercuri 30 Ianuaru (11 Februaru)

1885.

Din cauza S-tel sêrbători de Mercuri, țiarulŭ nu va apêre decătŭ Joi.

Brașovŭ, 29 Ianuaru (10 Febr.) 1885.

Până în momentul acesta n'avemŭ nici o scire despre rêsponsulŭ ministrului de justiția Pauler la interpelarea lui Blasiu Orban. Probabilŭ cã se lucrêză la proiectulŭ de lege, prin care ministrulŭ voiesce sê facã o surprisã nu numai mamelucilorŭ, ci și opoziționalilorŭ cu gura mare, ca sê aibã și acestia o bucuriã, dupã ce în alte privințe nu potŭ dobândi nici unŭ succesŭ realŭ în parlamentŭ fațã cu falanga puternicã a d-lui Tisza.

Până ce se va pronunța marele cuvântŭ ministerialŭ în cestiunea strãmutãrei juriului din Sibiu, credemŭ cã va fi bine sê citãmŭ și opiniunile țiarelorŭ de cãpeteniã opoziționale în acêstã însemnatã și delicatã cestiune a libertãții pressei, pentru cã numai astfelŭ vomŭ putê probã, cã tôte presupunerile nôtstre se împlinescŭ și cã avemŭ de a face în adevêrŭ cu-o acțiune a maghiarismului violentŭ în contra românismului din Ardêlŭ.

Foile opoziției maghiare acuzã mereu regimulŭ actualŭ pentru tendințele sale reacționare, îlŭ acuzã cã vinde Némțului interesele națiunii și cã calcã libertãțile publice numai spre a face pe voiã celorŭ dela Viena; îlŭ acuzã în fine cã lãșese corupțiunea în țerã. Mai alesŭ cei din stãnga extremã se fãlescŭ la orice privilegiu cu aceea, cã ei reprezenta principiile democratice fațã cu reacționarulŭ Tisza. Chiar acum a hotãrțit clubulŭ partidei independente și dela 1848 de a respinge proiectulŭ de reformã a camerei magnațilorŭ, fiindcã „stã în contradicere cu principiile democratice.”

Ei bine, acești pretinși liberali și democrați unguri devinŭ mai reacționari decătŭ reacționarulŭ Tisza, îndatã ce este vorba de sugrumarea vieții naționale a Românilorŭ și a celorlãți Nemaghiari, cari n'aratã nici cea mai micã dorințã de a se contopi în cazanulŭ celŭ mare cu papricã de Debreținŭ și Seghedinŭ.

Cea mai bunã probã despre acêsta ni-o dã atitudinea foilorŭ principale opoziționale în afacerea strãmutãrei juriului din Sibiu suscitã de Blasiu Orban.

Este caracteristicŭ modulŭ cum argumentêză opoziționalii unguri în favôrea politice, ce-o urmãresce cabinetulŭ Tisza în contra pressei nôtstre. Ei apêrã instituțiunea jurațilorŭ, dêr adaugŭ cu alte cuvinte, cã acêsta instituțiune trebuie sê existe numai pentru cei ce reprezenta principiulŭ egegoniei maghiare.

Organulŭ opoziției moderate „Pești Naplo” accentuêză, cã în justiția principiulŭ celŭ mai de frunte trebuie sê fie „apêrarea ideii de statŭ.” Noi scimŭ ce va se dicã acêsta din esperințã. Celorŭ ce nu sciu fie-le țisŭ, cã aici nu e vorba de apêrarea statului și a pacinicei desvoltãri a locuitorilorŭ lui, ci numai și numai de apêrarea ideilorŭ celorŭ ce conducŭ statulŭ. Dacã spre exemplu acestia susținŭ, cã Românulŭ nu pôte fi patriotŭ bunŭ pãnã ce nu cunoșce literatura maghiarã și dacã se gãsesc v'r'unulŭ, care sê se opunã pãrerii celorŭ dela putere, atunci se ivesce casulŭ atinsŭ de „Pești Naplo”, ca justiția sê sarã în apêrarea acestei pãrerii.

Nu instituțiunea jurațilorŭ, dice „Pești Naplo”, ci numai guvernulŭ și neprevederile lui suntŭ de vinã la tôte. Guvernulŭ a împãrțitŭ la 1871 așa de rêu cercurile judecãtoresci și n'a modificatŭ acêstã împãrțire atunci când s'a introdusŭ noulŭ codice penalŭ. „Astfelu,” adauge „P. Naplo,” guvernulŭ a fãcutŭ posibilŭ, ba a contribuitŭ chiar, ca idea de statŭ maghiarŭ sê fie așa de scandalosŭ și de greu vãtãmatã prin verdictele de achitare ale juriului din Sibiu sub masca esercițiului puterii judiciare ungare.“

„Dêcã curțile cu jurați” continuã numita fôia, „vorŭ fi concentrate în orașele de cãpeteniã (nguresci) din Ungaria și Transilvania, atunci cutezãmŭ a susține, cã apêrarea energicã a ideii de statŭ va fi în mâni multŭ mai bune, dêcã sêmțulŭ de dreptate ofensatŭ alŭ societãții naționale se va putê exprima în orașele capitale ale țerei imediatŭ prin jurați în verdictulŭ lorŭ, decătŭ dêcã apêrarea va fi încredințatã formelorŭ môrte ale judecãtorului de profesiune, la care nu vomŭ putê aflã puterea impunêtoare, și, de va fi de lipsã, și nimicitoare a acestei ideii. Suntemŭ curioși a vedê ce felŭ de scandaluri mai sunt de lipsã, pentru ca guvernulŭ sê nu pregãtescã reacțiunea, dêr sê și împlinescã datoria fațã cu onôrea naționalã și idea de statŭ maghiarŭ.”

În acelașŭ sensŭ vorbește și organulŭ celorŭ din stãnga extremã „Egyetértés,” cu a cãrui articolŭ s'au declaratŭ așa de mulțumite țiarele guvernului.

„Pentru toți politiciii nôtstrii — dice „Egyetértés” — este unŭ adevêrŭ constatãtŭ, cã ordinea nôtstrã socialã și de statŭ are încã părți forțe gingașe, fațã cu cari, lãsându-se deplinã libertate agitațiunii, s'ar nimici posibilitatea unei pacinice desvoltãri și s'ar sguduï ori-ce siguritate a organizațiunii statului. Nici unŭ statŭ n'a renunțatŭ vreodatã ca sê se îngrijescã în fața unorŭ astfelu de pericole pentru mijlôcele necesare de apêrare. Anglia s'a îngrijitŭ în totlêuna, ca se sisteze activitatea acelorŭ curți cu jurați, cari au devenitŭ mine esplosibile ale conjurațiunii contra statului. Și statulŭ maghiarŭ acum de curêndŭ alcãtuitŭ nu pôte renunțã la unŭ mijlocŭ, de care se folosesc din când în când Anglia....”

„Nu voimŭ sê desprețuimŭ pericolulŭ agitațiunii daso-române. Românii vorŭ putê sê și continue passivitatea mai departe, precum facŭ de 17 ani totŭ cu mai puținŭ succesŭ, ei vorŭ putê și în viitorŭ sê scrie cu destulã (?) libertate și vomŭ fi cu cruțare și fațã cu neactivitatea lorŭ; dêr satisfacțiunea sê n'o aibã, ca libertatea crimelorŭ lorŭ în contra statului sê fie publicatã și sancționatã prin sentințe judecãtoresci ale tribunalelorŭ statului maghiarŭ în numele lui Dumnezeu și alŭ Regelui.”

Intrebãmŭ acum pe orice omŭ nepreocnpatŭ și iubitorŭ de adevêrŭ, care cunoșce numai câtŭ de puținŭ relațiunile din acêstŭ statŭ, dacã, dupã ce a cetitŭ pãrerile foilorŭ opoziționale în cestiunea strãmutãrii juriului din Sibiu, nu este convinsŭ, cã aceste foi pledêză în deplinŭ acordŭ cu țiarele guvernamentale pentru luarea de mêsuri escepționale reacționare fațã cu Românii?

Dêr facã Ungurii opoziționali și guvernamentali, ce vorŭ crede de lipsã și ce au fãcutŭ de 17 ani încôce fãrã ca sê aducã nici celŭ mai micŭ folosŭ statului și popôrelorŭ lui, êr noi sê nu uitãmŭ de a face din parte-ne ceea ce este sânta nôtstrã datoriã, ca cetățeni leali și ca Români adevêrați!

CRONICA POLITICĂ.

Diarele rusesci, cari pêtrundŭ mai multŭ sêu mai puținŭ în misteriiile politice cancelarului germanŭ fațã cu Rusia, își ridicã din cândŭ în cândŭ vocea lorŭ și o spunŭ curatŭ cã politica, ce-o urmãresce Bismarck cu privire la Rusia nu este nicêdecum bunã și ele tare sê temŭ, cã Bismarck nu âmblã dupã altceva, decătŭ sê pãcãlescã pe Rusia, unde numai pôte. Acêstã temere legitimã și-o aratã țiarulŭ „Sovremennyja Jsvestyã” din Moscva într'unŭ articolŭ dela 6 Februaru, în care dice, cã politica lui Bismarck i-se pare periculôsã pentru integritatea Rusiei europene, cãci dacã va putê isbuti Bismarck cu planulŭ, de a fundã unŭ mare imperiu orientãlŭ între Dunãre, Marea adriaticã, Marea neagrã și Archipelagulŭ grecescŭ, de ce sê nu și îndrepteze imperiulŭ celŭ nou privirile sale asupra Nistrului cu Odessa, Volhinia și Podolia? Rusia dupã pofta lui Bismarck sê se mulțãmescã cu Mervulŭ și cu Armenia turcescã. Și țiarulŭ „Ruscaja Myssl” (Ideile rusesci), care urmãresce totŭ acea politicã ca și fôia lui Acsacov, este forțe emoționatŭ pentrucã Rusia sê plêcã dinaintea alianții Germanii cu Austria, care o slãbesce. Totuși acêstŭ țiarŭ esplicã slãbiciunea cea închipuitã dintr'o politicã slabã. Deși adauge „R. M.” o premenire a diplomației n'ar putê restitui prestigiulŭ perdutŭ, totuși relațiunile esteriore ale Rusiei le-ar putê modifica în modŭ corêspunđetorŭ demnitãții naționale.

Prin cercurile bonapartistice din Parisŭ circulêză faima, cã regele Italiei nu din considerațiunii familiare ci din considerațiunii politice n'a vrutŭ sê primescã pe cumnatus'o Jérôme Napoleonŭ. Din causã cã prințulŭ Jérôme a fãcutŭ o visitã lui Kossuth, guvernulŭ Italianŭ redicã obiecțiunii în contra primirii prințului din partea regelui pentru ca sê nu sê dea Austriei ocaziune la observațiunii. Incãtŭ acestea suntŭ adevêrate sêu nu cu positivitate nu putemŭ sci, dar „Presse” dice cã totŭ comunicatulŭ este o invențiune tendențiosã. Oricum Italianii trebuie sê se ferescã sê nu supere cu tôte flêcurile pe puterniculŭ lorŭ vecinŭ, cã tocmai acum au lipsã de sprijinulŭ moralŭ alŭ Austriei spre a și putê ajunge scopurile politice lorŭ coloniale.

Francia, Anglia și acuma și Italia suntŭ ocupate cu rêsboie în țeri depãrtate. Mai alesŭ Francia se bãlbãnesce mereu cu Chinesii din Tonching și acuma de o vreme încôce a luatŭ parte la lupta pe fațã cu marele imperiu chinesescŭ. De curêndŭ trupele franceze au fãcutŭ nisce operațiuni în contra Lang-Sonului, cari au fostŭ încununate de succese frumoșe. Generalulŭ Briere, care a condusŭ acêstã expedițiune în contra acestui orașŭ a ocupatŭ tabêra chinesescã dela Dong-Song și au respinsŭ trupele împêrãtesci peste drumulŭ Mandarinilorŭ. Acêsta expedițiune ce o fãcŭ Briere sê pôte numi o expedițiune de descoperire, pentru cã în aceste locuri n'a mai cãlcatŭ nici unŭ europênŭ. Armata francesã a avutŭ de a învinge în aceste locuri necunoscute și neumlate greutãțile cele mai mari. Nu numai tunurile, munițiunea, proviantulŭ, dar prin unele locuri au trebuitŭ sê fie transportatã dupã trupe și apa. Ele au trebuitŭ se facã drumŭ prin pãduri seculare și peste stâncile munțilorŭ. Greutãțile terenului, cu cari au sê se lupte Francesii suntŭ cu multŭ mai mari, decătŭ lupta cu trupele împêrãtesci, care la Dong-Song n'au fãcutŭ tocmai mare rezistențã. Acum trupele franceze se aflã numai marșŭ de douê țile dela Lang-Song, dar au trebuintã de repausŭ și de proviantŭ, mai înainte de a putê continua operațiunile: Suntŭ douê fortãrețe Lang-Song și Tat-Ke, pe cari trebuie se le ocupe Francesii și atunci vorŭ avê pace și liniște la rêsãritulŭ Tonchingului din partea Chinesilorŭ. În luptele din urmã Chinesii avurã 200 de morți, între cari se aflã mai mulți Mandarinii și unŭ oficerŭ europênŭ. În luptele dela 25 Ianuaru pãnã la 1 Februaru n. Chinesii avurã morți și rãniți 700 de ômeni. Acuma Francesii se silesescŭ cu totdeadinsulŭ sê punã capêtu câtŭ mai curêndŭ acestei expedițiunii coloniale, ca sê nu sê nascã vr'o încurcãturã în Europa și ei sê fie încurcați în China și sê nu pôtã luã parte activã, cum ar dorì Bismarck sê și facã mendrele sale pe socotêla Francesilorŭ.

Din dieta Ungariei.

In ședința dela 7 Februaru n. deputatul Alexandru Csana dy a adresat ministru președinte următoarea interpelare :

Are d. ministru președinte Coloman Tisza cunoscință despre aceea, că în anul 1875 d. Coloman Tisza, ca conducător al opozițiunii de atunci și-a vândut principiile sale politice numai ca cu prețul lor să ajungă în fotoliul de ministru (Mare ilaritate), și că, spre a espia crimele sale antinaționale și nepatriotice comise prin această apostasiă, făcu o declarațiune în spiritul și sensul, că el numai de aceea a acceptat ministeriul pe basa, condamnată și blestemată de el, a afacerilor comune, pentruca :

1). Să restabilească echilibrul între veniturile și cheltuelile statului;

2). Fiindcă prin aceea, că a acceptat ministeriul pe baza afacerilor comune, n'a renunțat la principiile sale patriotice, ce le profesă în trecut, ci numai le-a pus la-o parte, respective le-a atârnat de cuiu;

3). Dacă d. ministru președinte Coloman Tisza are cunoscință despre ceea ce a făcut acum de ce ani ca conducător al opozițiunii de atunci, îl întreb :

Este d. ministru președinte înclinat să-și ia jos din cuiu principiile sale politice puse la o parte, adecă este înclinat să între erăși pe arena de luptă — și când? — pentru redobândirea independenței și neatârării națiunii? Căci cine vrea să fie luat în serios, trebuie să-și împlinescă cuvântul dat, promisiunea sa. (Mare ilaritate).

Interpelarea s'a înmănat ministru președinte.

Interpelarea d-lui Vajda.

Clușiu, în Faur 1885.

Moțiunea ce a cetit'o d. Vajda în adunarea generală a comitatului Coșiocnei în contra reuniunilor de maghiarisare este în resumat următoarea :

Considerând că buna înțelegere între naționalități condiționează viitorul patriei maghiare ;

Considerând că la începutul erei constituționale, cât timp s'a ținut sémă de această bună înțelegere s'a observat că popoarele trăiau frățesce, pe când acum toate legile au devenit pentru noi litere mörte și suntem reduși la zero ;

Considerând că diferitele reuniuni maghiare caută să ne desnaționalizeze și că din ele fac parte și funcționarii, ceea ce va deștepta pasiunile, ura de rassă și va pregăti terenul pentru evenimente vătămătoare în viitor ;

Considerând că orice națiune numai în limba sa proprie se poate cultiva și că forțat nimenea nu învață bucuros limba maghiară, că și dacă o învață nu i se dă funcțiune, căci și puținii funcționari români cari mai sunt se pensionază înlocuindu-se cu Unguri, silind pe Români a-și părăsi patria, că în privința bunei înțelegeri ar pute face mult foile publice maghiare, dacă ar înceta cu suspiciunile și defăimările lor față cu Români, stabilindu-se egalitatea și dreptatea între Români și Maghiari, er nu tractându-se Români ca nisce fii vitregi;

Considerând că reuniunile de maghiarisare au ațitat ura de rassă, ceea ce e oprit prin lege ;

Considerând că intențiunea cea părintescă a M. Sale monarhului e ca interesele tuturor naționalităților să fie respectate ;

Propune următoarea moțiune :

1. Congregațiunea se rüge ministerul a face dispozițiunile de lipsă, ca reuniunile maghiarisătoare să înceteze cu turburarea bunei înțelegeri dintre fii patriei;

2. Ce privește reuniunea, ce se va înființa în Transilvania, să fie rugat comitetele supremă, ca împreună cu alți bărbați destinați din congregațiune să capaciteze pe urătorii aceleia și de nu ar isbuci, atunci se rüge ministerul a nu aproba statutele acestei societăți;

3. Să fie opriti prin comitat oficialii municipali de a participa la astfel de societăți;

4. Să se rüge toate municipiile ca să susțină reprezentatiunea, ce se va face și totodată moțiunea această motivată să se inducă în protocol.

Sörtea acestei propuneri o cunoscem ; ea a fost respinsă, rămânând ca Sisifi din Clușiu să rostogolească pétra maghiarisării până se vor obosi și vor vedea că — s'au făcut de ris și de batjocură.

Situațiunea în Sudan.

Cele mai noue sciri sosite în Londra de pe câmpul de răboiu din Sudan comunică, că edificiul guvernamental din Chartum pare a fi distrus, deoarece nici un stég nu flutură pe el. Wilson, care fusese trimis înaintea Chartumului să ia informații despre Gordon, a comunicat generalului Wolseley, că pe bordul steamerului a avut un mort și cinci răniți. Despre Gordon încă tot nu se știe nimic. Se știe,

că s'ar fi închis în biserică cu câțiva Greci. Poporațiunea pe amândoi litorali Nilului a trecut în partea Mahdiului. Un sol al acestuia sosi la 29 Ianuaru n. la Wison, căruia îi spuse că Mahdiul îl provacă pe el și pe Englesii să se predea și să se facă mohamedani, căci în casu contrar îi va nimici. Generalul Wolseley a trimis soli să se informeze mai de aproape despre sörtea lui Gordon. Din Corti a sosit proviantul în Gubat pentru Englesii. Metammehul e ocupat de vro 2000—3000 de rebeli.

Guvernul engles a dat generalului Wolseley, printr'un comunicat oficial, deplină libertate de acțiune și îi va acorda orice sprijin ce va cere, căci generalul e hotărît să libereze cu orice preț pe Gordon, dacă va mai fi în viață. Diarele din Londra aprobă cu mulțămire această hotărîre a guvernului. Totdeodată consiliul de miniștri a cerut lui Wolseley să raporteze, de ce mijloace ar ave trebuință ca să mântuiescă pe Gordon și să apere Egiptul. Se crede că Wolseley va merge, de va fi posibil, spre Berber, de unde va executa luarea Chartumului din mâinile Mahdiului.

Procesul de pressă al „Tribunei.“

(Urmare, după „Tribuna.“)

Dacă dar autorul articolului incriminat, în care lucră datorința publicistului în consonanță cu aceea a membrilor unei naționalități egal îndreptățite a Ungariei, luptă în contra unei încălcări a dreptului acordat prin lege, a dreptului de a-și pute folosi limba națională la judecatorii, dacă în această încălcare privește o parte a măsurilor care se aplică în Ungaria pentru a despoia naționalitățile nemaghiare de conștiința lor națională — nu i e permis ore să privească — fără de a fi pedepsit — în aceste măsuri un atac asupra vieții naționalităților nemaghiare? Nu e silit ore a atrage atențiunea la consecuențele cele mai extreme, de care trebuie să ne temem că vor fi produse prin lupta provocată în mod necesar de acest atac? Intreb, d-lor jurați, câte-i se face aceluia imputarea a fi provocat însuși nenorocirea, care dă expresiune temerii sale că se va întâmpla ceva, ce lui i se pare a fi o nenorocire, și descrie totodată această nenorocire? Pote-i se imputa unui astfel de om, că a provocat el însuși această nenorocire sau că a agitat pentru a o provoca?

Sau — pentru ca să ilustrez aceste cuvinte prin un exemplu —: Eu văd stând lângă o bute cu praful pe un om cu luminarea. Din un motiv ore-care nefiind în poziția de a-l depărta de butea cu praful cu putere fizică, — poate totuși până la densul să pătrundă vocea mea și eu îi descriu cu colorile cele mai vii nenorocirea ce s'ar născă, dacă ar cădea o scântea în pulvarea din bute. Dacă însă pe lângă toate acestea cade totuși o scântea în butea cu praful, câte-mi se imputa mie, că eu l'as fi ațitat la acesta? Ce altă a făcut autorul articolului incriminat? El descrie eventualitățile ce s'ar născă cu sila după părerea sa ca o urmare a procederei în contra naționalităților nemaghiare. El descrie cu colorii negre, ceea ce vede că urmează, regretă și-și exprimă temerea în forma unei îngrijiri. El dă: Dacă atacurile îndreptate în contra naționalităților nemaghiare se vor continua, urmarea dezastră neapărăta a acestor atacuri e dușmănia îndreptată în contra atacătorului acestor naționalități, cari s'ar împărtași apoi de silă la un act, ce ar rezulta din această dușmănie.

Eu cred deci — și mi se pare că cu tot dreptul — că în acesta e de a se privi o cercare de a nu mai continua atacurile îndreptate în contra naționalităților nemaghiare și în această credință sunt întărit și mai tare prin cuvintele: »Sunt orbiți de cea mai deplină orbi Maghiari, dacă n'o înțelegu acesta și mai aiesu când e vorba, nu de noi . . . de Germanii cari . . . Acela însă, care declară indicarea la dușmănie dintre Maghiari și naționalitățile de altă limbă, o consideră ca o agitare menită a provoca această dușmănie, acela — ca să revin la exemplul de mai nainte — mă poate invinova și pe mine ca pe un om care aș fi provocat la producerea exploziunii pe omul de lângă butea cu pulbere prin descrierea pericolului. Abstrăgându însă dela acesta, — o provocare ațitătoare nu subversivă nici din cauză că așa ceva nu se face prin nici un cuvânt al articolului.

Dacă acum vre-un interpret cutezător, — făcându silă cuvintelor articolului incriminat, — ar pute scoate din el, cel puțin după părerea sa, vre-o provocare agitatore și în acest casu ar trebui să se urmeze dispozițiilor § 75 al legii penale care dă: Ca crime sunt a se privi numai fapte sêvșite cu propus. — Aceeași are valoare și despre delict. Intr'u adevăr ar fi a dă o calumnie, dacă ar voi cineva să-i impute pe baza unei astfel de interpretări provocare agitatorică vrednică de pedepsă, — autorului. În acest casu i-s'ar octoa autorului nu numai o faptă punibilă, ci și propusul pentru această faptă. Nu aceea ce un interpret prea zelos storce din articol, ci aceea ce a cugetat autorul, aceea ce i-a fost în propus, are să servescă la judecarea faptei. Deerece însă nici un cuvânt nu cuprinde vre-o provocare, vre-o agitare, din nenorocire e cu puțință de a presupune, că autorul a avut propusul de a fi ațitat spre o lucrare oprită prin lege, și cu atât mai puțin spre răsturnarea existenței de stat a Ungariei.

De sine se înțelege, că întocmai lipsesc orice îndreptățire de a impute acestu propus redactorului „Tribunei“, d-lui Cornel Popu Păcuraru, abstrăgându de la aceea, că la acestu acusat, care preste tot ar veni în combinație numai ca ajutor, lacururile ar sta alteam. D-lui Popu Păcuraru ar fi numai atunci a se pedepsi

dacă el ar fi avut propusul de a provoca sau mijloci ușurarea sêvșirii unui delict, dacă deci densul în publicarea articolului ar fi recunoscut sêvșirea unui delict și pe acela cu toate acestea nu l'a impedit. Deerece însă prin lipsa faptică din cuvintele articolului a unei provocări ațitătoare e exclusă și posibilitatea unei astfel de cunoscințe, și deerece nu se poate presupune, că d-lui Popu Păcuraru aparține acelor interpreti, cari totuși voiesc să descopere în articolu ațitare, astfel la nici un casu nu se poate recunoște ca vinovat în sensul legii penale. Deerece acuzarea susține, că prin publicarea articolului incriminat s'a comis delictul de agitațiune provădu în § 163 al legii penale, mă simt dator a cerceta mai cu din adinsu această parte din lege. § 173 al legii penale dă (citesc textul legii): în § 173 sunt enumerate precis și taxativ delictele, ce urmează a se pedepsi ca agitări. Totu astfel sunt indicate cu precisiune și obetele acestor delict, de exemplu: ordinea succesiunii pe tron, puterea obligătoare a legii, legătura dintre ambele state ale monarhiei etc.

Precum vedem acum, nici unul dintre aceste obiecte nu intră în cercul cesțiunilor discutate în articol, și erăși, de altă parte fapta, de care actul de acuzare invinovașese articolul, adecă agitarea pentru răsturnarea statului ungar, nu este dintre faptele enumerate în § 173 a legii penale. Luându însă în considerare, că după § 1 al legii penale numai aceea faptă e crimă ori delict, pe care legea o declară ca atare, mai luându apoi în considerare, că numai paragraful citat în actul de acuzare poate să fie luat drept basă pentru sentință, acuzatii nu pot să fie condamnați chiar și numai pentru motivul, că n'au fost acuzati de nici una dintre faptele declarate în § 173 drept delict, er de altă parte fapta, pentru care sunt acuzati, nu e calificată în § 173 drept delict.

D-lor jurați! Inchei deci expunerile mele cu rugarea adresată d-vostă, să vă aduceți aminte la pronunțarea verdictului de sentință, pe care marele patriot, Stefan Széchenyi a pronunțat o în anul 1842 în academia ungară de științe: »Pe vecinicul D-șeu! nu este ore ori și care fiu de altă limbă al Ungariei silit de a privi ca ceva mult mai mult decât susținerea legală a limbii maghiare în toate acele încercări, prin care cei pripiți vor să răspândescă naționalitatea noastră și să ne asigureze astfel existența națională! Să ne dăm sémă: cine ore suferă fără de a rezista să i-se scoță cu puterea măcar un fir de păr? Noi Maghiari, am suferi noi ore dacă vre-o putere ar voi să ne siluiască intr'un procesu atât de scurt, mai ales când forma în care ar face-o acesta ar fi atât de puțin atrăgătoare? Ne-am supune noi ore unei porunci, ne-am supune chiar unei legi, care deși nu ar cere tocmai trădare față cu națiunea, însă în aplicarea ei, mai ales ținându sémă de neîncrederea multora, ar fi tiranică?« Această iubire de dreptate să vă conducă în pronunțarea verdictului d-vostre.

Vice-procurorul Tribus e umit de a auți, că articolul incriminat ar vré binele Ungariei și ar fi un act de prietinie. Acesta de sigur că nu s'ar pute scoate din articol. Și despre aceea n'ar pute exista nici o îndoială, că articolul nu conține o părere, ci o provocare. Dacă se dă în el, că Români ar trebui să pândescă spre a-i face statului unguresc pretutindenea dușmani, apoi acesta de sigur e o provocare. Dacă acusatul și apărătorul susțin, că acesta e adevărat numai încât privește alternativa amintită în articol: ori trebuie să se stingă ori ce viață nemaghiară, ori trebuie să pără statul unguresc, apoi acesta ar fi trebuit să se însemne prin o observare premergătoare. Dér în articolu alternativa această e pusă ca faptă nu ca ipotesă. Mai departe e o provocare și o ațitare, dacă se dă, că Sasi trebuie să îndemne pe Germania, să detragă Maghiarilor simpatiele lor. Acusatul a mai accentuat, că acuză ar reclama în contra terminilor »dușmănie orbă« din articol. Pentru statul unguresc și pentru procuror nu e însă important, dacă cineva în lăuntrul său cugetă dușmănesce sau ba. Nu e vorba de sentiment. Altmintrelea însă stă lucrul, îndată ce sentimentul dușmănesc se exprimă în acțiune. Pote fi cesiune de părere, dacă un Sas în Viena sau un Român ardelean în Bucuresc, întrebă fiind cum stau lucrurile în Ungaria? răspund: merge rău. Dér cu totul deosebit de un astfel de răspuns este provocarea, de a face dușmani. Acusatul imi mai impută că lasă fi ținându atât de șiret, încât ar voi să mituiescă pe judecatorii sei. Nu pe judecatorii sei a voit să-i mituiescă, căci atunci când a scris articolul, încă n'a știut dacă va fi acusat. Dacă însă da expresia regretului său, că viața nemțescă stă să se stingă aici, atunci evident că umblă după simpatiele Sasilor. D-lui apărător, mă miră că a luat în considerațiune numai actul de acuzare, fără a atinge măcar cu un cuvânt cuvântarea de acuzare, ce am ținut-o astăzi. Tăgăduiesc și exactitatea afirmațiunii sale, că § 173 a cod. crim. nu s'ar potrivi spre întemeierea acuzării. Este adevăratul că § 173 dă: cine ațită în contra instituțiilor singuraticale ale constituțiunii, se face culpabil de delictul ațitării. Ei bine, nu poate exista o instituție mai sublimă ca statul, statul încă e instituția a constituțiunii.

Ioan Slavici. D-lui procuror persistă a afirma că articolul dă: am ajuns atât de departe, încât trebuie să fim dușmani ai statului ungar. Presupunând dér neadmitându, că așa este, este o crimă, dacă mă mângănescă a constata o faptă.

D-lui procuror accentuează totodată simpatiele germane. Am arătat însă că scriind articolul, nu am fost inspirat de simpatiele germane, ci de sêmțimânt generalu omenesc.

Este un drept omenesc de a cere, ca acusatul să se pta apără înaintea judecătorilor în limba sa maternă. Pertractarea procesului din cesiune m'a îndușășat. Sasi au venit sunt șapte sute de ani în această

bră și au susținut aici până în ziua de astăzi o viață germană. Acum e vorba să se stingă această viață. Pute că nu este așa, dăr așa simț eu, că ea e pe stinsete. Ori incetază această viață, ori a statului ungar. Aceasta ni-o spune și acuzarea. Ea dice: trebuie să aibă cineva în acest stat rolul conducător. Dacă merge așa departe, încât noi nemaghiarii trebuie să renunțăm la propria noastră viață națională, atunci acest rol conducător nu poate duce decât la desființarea statului ungar. Nu provoacă pe nimeni, ci o constatăm această cu durere.

Amu dîșu mai înainte, că am pierdut conștiința de rasă. Intorcîndu-mă de la Viena, nu sciam ce sunt. Românii ăre, deoarece părinții mei au fost Români? Maghiarii, căci creșterea imi era maghiară? Ori germanii, fiindcă avu cultura germană? Sciam însă, că sunt om, mai presus de toate om. Trebuia să caut înainte de toate omul, cu cari pot lucra împreună, și acestia sunt Românii. Această lucrare împreună cu dîșii nu e însă o conjurațiune contra statului și contra celorlalte naționalități, căci suntem cu toții uniți într'un stat. Antipatia unei părți față cu cealaltă nu pot să o înțeleg.

Aceste principii nu sunt însă admise în cercurile domnitoare. În cercurile domnitoare ale Ungariei e răspândită, din contră, convingerea, că ordinea nu se poate susține decât prin stăpînirea unora asupra celorlalți. Dacă este așa, atunci e fără îndoială lucru primejdios a voi să propați aici principii de egală îndreptățire. E cu puțință, că principiile, pe cari filosofii și poeții germani le-au enunțat pentru Germania și le-au găsit salutare, cătu pentru Europa civilizată, în Ungaria sunt eronate.

Dacă și d-văstră, domnilor jurați, sunteți de părere, că nu se poate susține ordinea aici la noi decât prin aceea, că ne stăpînim unii pe alții, atunci osândiți-mă. Dacă sunteți însă de părere, că trebuie să ne suportăm unii pe alții, atunci achitați-mă, căci atunci eu reprezentu principiul bun în această țară.

Apărătorul Francisc Fröhbeck în duplica sa stăruiește pe lângă aceea, că §. 173 a cod. crim., pe care singur procurorul își bazează acuzarea, nu se potrivește pentru motivarea acuzării. Căci §. 173 însemnă espreșu numai »instituțiunile singuraticale ale constituțiunii« drept obiecte ce pot fi atacate prin ațitare. Dar e inadmisibil de a schimba, cum face procurorul, statul în întregiatea sa cu instituțiunile singuraticale ale constituțiunii.

Președintele consilierului Jánossi resumază apoi momentele produse în pledoarea pro și contra acuzării și citește în sfîrșit întrebările, cinci principale și două eventuale, adresate juraților:

1. Sunt d-nii jurați convinși în conștiința lor, că articolul apărut în »Tribuna« (Nr. 175 din 30 Noembrie 1884) conține o agitare în contra instituțiunilor singuraticale ale constituției?

2. Sunt d-nii jurați convinși, că Ioan Slavici e autorul acestui articol?

3. Sunt d-nii jurați convinși, că Cornel Pop Păcurar a fost redactorul responsabil al »Tribunei« la apărerea articolului?

4. Sunt d-nii jurați convinși, că Ioan Slavici e autorul al articolului e culpabil de delictul agitării?

5. Sunt d-nii jurați convinși, că Cornel Pop Păcurar ca redactor responsabil e culpabil de delictul agitării?

6. La casă că jurații răspund la întrebarea 1 și 2 cu **da!** la întrebarea 4 cu **nu?**, sunt d-nii jurați convinși, că Ioan Slavici ca autor al articolului, în urma cuprinsului său punibil, s'a făcut culpabil de neglijența îngrijirii datorite?

7. La casă că d-nii jurați răspund la întrebarea 1 și 3 cu **da!** la întrebarea 5 cu **nu?**, sunt convinși că Cornel Pop Păcurar ca redactor responsabil s'a făcut culpabil de neglijența îngrijirii datorite?

Jurații au negat întrebările 1, 4 și 5, și anume întrebarea 1 cu votare secretă, ă întrebările 2 și 3 le-au afirmat. Cădîndu prin urmare răspunsul la întrebările eventuale 6 și 7, acușății Ioan Slavici și Cornel Pop Păcurar au fost **achitați**.

SCIRILE DILEI.

Partida independentă și dela 48 a hotărît să respingă în general proiectul de reformă a camerei magnaților. Partida e de părere, că această cameră ar trebui să se compună: din magnați, din clerul înalt și din membrii aleși ai jurisdicțiunii. De asemenea și partida antisemită a hotărît să nu primescă proiectul nici ca basă a desbaterii speciale.

Deputații Sârbi din dieta ungară au luat, într'o conferință ținută zilele acestea în Pesta, următoarele rezoluțiuni: 1. Pactul ungaro-austro-croat îl consideră ca basă a atitudinii lor politice. 2. Doreșu ca pe baza autonomiei bisericesci naționale, să aducă în armonie interesele bisericești gr. cat. și ale poporului. Pentru acesta e necesar să se întemeieze în Pesta un diar pe acții. Deputații sârbi vor face cunoscută această printr'un manifest.

În anul acesta se va întemeia în Caransebeș o tipografie diecesană, în care se va edita și un diar diecesan.

Luni în 28 Ianuarie cu trenul dela orele 3^{1/2}, a sosit în Brașov pianistul contele Zichy, care a fost întâmpinat la gară de către societatea filharmonică, în

frunte cu primarul orașului, președintele societății filharmonice, și de către mai multe deputațiuni dela diferite societăți de cântu. Săra, societatea (dalărda) ungară i-a făcutu contelui artistu serenadă la locuința sa în Otelul Nr. 1. Astă săra va fi concertul anunțat și după concertu unu banchet între iubitorii de artă.

La 15 (27) Februarie se va da în Viena balul român în »Musikvereinssaal« în folosul studenților români săraci de acolo sub Augustul Protectoratului Altei Saie J. R. **Archiducele Rainer** și sub distinsul patronat al stimatelor dîșne: Barona Bourgoigne, Maria Dumba, Mathilda Dumba n. Germani, Victoria de Grigorcea, Contesa Sophie Kinsky, Princesa Franciska Montenuovo, Coelestine de Popolzer, Contesa Schönborn-Buchheim, Aurelie de Trapșia, Barona Catinca de Vasilco. Scopul fiindu forte nobil, comitetul balului face apel la generosul sprijin al compatrioților, ca astfel cu succes să potă corăspunde unei adevărate necesități. Pentru ajutorarea studenților săraci niciodată nici un sacrificiu nu este prea mare.

Bilanțul general al »Băncii Naționale a României« pe anul 1884 s'a încheiat. Beneficiile nete din anul trecut au atins cifra de 2.770,934 lei.

Mai mulți militari rezerviști, cari au luat parte la campania din 1876—77, au adresat corpurilor legiuitoare române, dice »Națiunea«, o petițiune prin care se plîngu că nu se implinescu, față cu ei, promisiunile ce li se dăseră la întorcerea din războiu de a li se da funcțiuni civile compatibile cu serviciile ce au adus. Ei mai ceru să li se dea pămînturi și ajutoare bănești pentru a-și cumpăra vite și unelte de muncă, după cum li se făgăduiseră.

Nicolae Pasici, capul insurginților sârbi, care a fost osîndit la mörte după cea din urmă răscölă și care se refugiase la Turnu-Severin, s'a stabilit în București.

Patriarchul Armeniei s'a numit Haratium exmitropolitul din Erzerum, în locul lui Narse.

Inmormântarea generalului Slăniceanu-

Sămbătă în 26 Ianuarie s'au inmormântat rămașitele mortuare ale regretatului general Slăniceanu. »Voinea Națională« scrie următoarele amănunte:

La serviciul funebru, oficiat la ora 1 în biserica sf. George-Nou, au asistat un însemnat număr de persoane de distincțiune și militari de toate gradele. După terminarea serviciului funebru, d. general G. Angelescu, comandantul corpului I de armată, pronunță următorul discurs:

»Domnilor scumpi camarazi! O împrejurare dureroasă ne adună astăzi împrejurul acestui sarcofag; suntem chemați să dăm ultima amintire generalului Slăniceanu, pe care o mörte prematură l'a smuls din sinul nostru, lăsându o soție neconsolată și regretele fraților săi de arme, cari deplîng golul lăsat în rândurile oștei de unul din cei mai distinși membri ai săi. Eșit în viața publică în anul 1856, ca sublocotenent, cu antea promoțiune a școlii militare, general Slăniceanu, ca fruntaș al școlii era menit să ajungă la cele mai înalte trepte ale erarhiei militare; și în adevăr, el a luat o parte însemnată fie ca oficer inferior, fie ca șef de corp, director al școlii militare și ca șef de stat-major la desvoltarea instituțiunilor noastre militare, concurându continuu și fără preget la transformarea, la regenerarea armatei. La anul 1876, în prețuia evenimentelor ce aveau să aibă în curîndu loc în peninsula Balcanică și la care România nu putea sta nepăsătoare, general Slăniceanu, ca un om deja încercat, prin serviciile aduse armatei, fu chemat în capul ministerului de resbel. Grația inteligenței și activității sale, puținul timp cât general Slăniceanu a ocupat această înaltă funcțiune, în momentele cele mai critice, a scitit al întrebunța bine, creîndu regimente noi și pregătind toate resursele necesare armatei, ce în curîndu era chemată a intra în campanie. Ca șef al marelui stat-major al armatei, înaintea trecerei Dunărei, general Slăniceanu a dovedit ărași calități militare superioare. Sarcina sa fu cu atât mai grea cu cât multu era de făcut pentru organizarea și mobilizarea armatei, care pentru antea oară intra în campanie. În totu cursul carierei sale militare, general Slăniceanu a fost omul datoriei, oștenul fără preget și tocmai când, ajuns la maturitate, era mai necesar armatei și țerei, tocmai atunci mörtea l'a răpit dintre noi. D-lor camarazi, ocaziunea dureroasă în care ne aflăm mă oprește de a continua cu biografia fratelui nostru de arme, pentru care ar trebui pagini întregi. Suntem prea aproape de momentul ce ne desparte de dîșul pentru eternitate ca, în trăsurile generale ce vom da fisionomiei sale,

să nu fim influențați de slăbiciunile inerente naturei omenești. Să lăsăm dar această istorie și cu fruntea descoperită să dăm ultimul adio, ultima sërutare fratelui nostru de arme, care a trecut în regiunile eterne și pe care nu l'vom uita niciodată. Adio, inbite și regrete generale; duc cu tine regretele amicilor și camarazilor tăi cari vor păstra în inima lor neștersă suvenirea ta. Sierul a fost scos din biserică și pus pe carul funebru de mai mulți oficeri de cavalerie, printre cari au fost și d-nii colonel Salaman și maiorii Murat și Vlădoianu. Ațat pe carul funebru tras de opt cai cât și pe sieru se vedeau un număr însemnat de corone, printre cari am observat una de liliac și crin alb cu panglice albe, pe care era scris: »Regele, generalului Slăniceanu,« alta de bronz cu inscripțiunea: »Generalului G. Slăniceanu, anteiul elev al școlii militare, din partea camarazilor săi de clasă și altele. Cortegiul funebru, după care urma mulți oficeri, a străbătut strada Lipsan și s'a îndreptat prin strada Șelari la cimitirul Belu. Panglicele carului funebru erau ținute de o parte de d-nii generali Fălcoianu și G. Angelescu, ă de cealaltă parte de d-nii generali Cernat și Al. Angelescu. După cortegiul urma și trăsura închisă a Curții regale. Trupele de paradă erau puse sub comanda d-lui general Radovici.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. al »Gaz Trans.«)

Pesta, 10 Februarie. — Partida liberală a primitu ăra în conferința ce a ținut'o proiectul de lege pentru reorganizarea camerei magnaților. Comisiunea de trei a camerei magnaților a rezolvat primindu proiectul de lege pentru bugetul anului 1885. Raportul comisiunii accentuează nisințele guvernului de a ridică țera în privința culturală și economică, restabilind în același timp și echilibrul în finanțele statului. Cu privire la veniturile și cheltuelile ordinare deja s'a obținut echilibrul. Conversiunea rentei de aur 6% arată un mare succes financiar.

TELEGRAMĂ PARTICULARĂ A »GAZ. TRANS.«

Sibiin, 10 Februarie, 12^{1/2} ore.

Banchetul, ce s'a proiectat în onorea redactorilor Barițu și Slavici, s'a oprit prin ordin mai înalt.

Licitațiuni.

Căile ferate române publică din nou furnitura a 1347 metri cubici traverse speciale de stejar, pentru liniile Bucuresci-Fetesci și Făurei-Fetesci, ofertele se vor primi la Direcția Generală, Secția I, până la ziua de 31 Ianuarie (12 Februarie 1885.)

Idem, licitația la 28 Februarie 1885, pentru aprovizionarea a 10,000 metri cubici lemne pentru foc.

Comitetul Permanent jud. Romanai, licitația la 14 Martie 1884, pentru aprovizionarea cu 761 metri cubici petriș, pe calea județiană Caracal-Stoenesci, condițiunile se pot vedea în toate zilele, în cancelaria comitetului.

Compania căilor ferate Lemberg-Cernaui-Iasi, avîndu trebuința de ipsos, var, pietre de hotar, piatră bolovan, prund, cărămidă, geamuri ordinare, pari de lemne, pirghii de lemn, mănere pentru unelte, mături de nule, șindri, parchete etc., publică licitațiune prin oferte, ce se vor depune cel mult până la 8/20 Februarie 1885, la 10 ore din zi la Comitetul dirigent din Bucuresci (Strada Scaunele Nro. 49) sau la Direcțiunea din Iasi (Gară) cu o cautiune de 5% din valoarea furniturii.

Ministeriul de războiu, licitația la 31 Ianuarie curent, în localul ministerului și la penitenciarul militar Tergșor, pentru aprovizionarea a 2000 kilograme cânepă crudă, meliată și nedărăcită, 10,000 kilograme cânepă dărăcită Nro. 6; 3000 kilograme cânepă dărăcită Nro. 8.

† **NECROLOG.** — Rosalia Colceriu născ. Pap de Kápolnok-Monostor după o bolă grea în etate de 40 ani, în al 23-lea a prea fericitei sale căsătorii, s'a mutat la cele eterne.

Fie-i țărina ușor!

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena
din 9 Februarie st. n. 1885

Rentă de aur 4%	97.95	Bonuri croato-slavone	102.—
Rentă de hârtie 5%	93.80	Despăgubire p. dijma de vin	98.50
Imprumutul căilor ferate ungare	146.25	Imprumutul cu premiu ung.	118.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	98.80	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	122.—	Renta de hârtie austriacă	83.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	107.50	Renta de arg. austr.	83.90
Bonuri rurale ungare	102.—	Renta de aur austr.	106.20
Bonuri cu cl. de sortare	101.50	Losurile din 1860	137.75
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	101.50	Acțiunile băncii austro-ungare	865.—
Bonuri rurale transilvane	101.50	Act. băncii de creditu ung.	311.50
		Act. băncii de creditu austr.	302.90
		Argintul — Galbini împărătesci	5.81
		Napoleon-d'or	9.77 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	60.35
		Londra 10 Livres sterlinge	123.30

Bursa de București.

Cota oficială dela 26 Ianuarie st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	93 1/2	—
convert. (6%)	88	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	32	—
Credit fonc. rural (7%)	98 1/2	—
" " (5%)	84 3/4	—
" " urban (7%)	96	—
" " (6%)	90	—
" " (5%)	83	—
Banca națională a României	1195	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	280	—
" " Națională	207	—
Aur	11 1/2%	—
Bancnote austriace contra aur	—	—

Cursulu pieței Brașov

din 10 Februarie st. n. 1885.

	Cump.	Vënd.
Bancnote românesce	8.70	8.72
Argint românesc	8.50	8.60
Napoleon-d'or	9.75	9.77
Lire turcesce	10.98	11.—
Imperial	9.98	10.—
Galbeni	5.70	5.76
Scrisurile fonc. » Albina	100.50	101.—
Ruble Rusesci	128.—	129.—
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Minunea industriei.

Numai fl. 3.75

costă la mine de aqi incolo o escelentă, regulată și de sine luminătoare

Pendulă cu bătaie

bate orele întregi și jumătățile de ore, cu 2 punți bronzăți, în pervasă de nucă luxosă, foarte fină poleită, cibucită, cu tablă arătătoare prea frumoasă, care este împreună cu masă de luminată brevetată și luminează noaptea de sine, așa că se poate îndată vedea la căie ciasuri e fără de a mai aprinde luminarea. Pentru puterea de luminată

garantez pe 10 ani în scris

tocmai precum garantez pentru buna imblare a ciasului. Eu sunt unicul inventator al acestor ciasornice și le vëndu numai de aceea așa de efină, pentru că am vre-o 1300 bucăți în deposit și am lipsă de bani gata. Ciasornicele aceste au costat înainte cu 3 luni încă întreit de cum costă aqie. Fiecare ciasornic e provăcut cu patentă. Pachetarea se face în lădi. Ciasornicele comandate se expedeză de 3 ori pe qi prin remburse séu plătind în înainte. A se comanda la

I. H. Rabinovics

Fabrica pendulelor luminătoare

WIEN. Leopoldstadt, Schiffamtsgasse Nr. 20.

Zambach și Gavora

Fabrică de vestminte și recuisite bisericesci de rită latină și grecă

în Budapesta, strada Vațului, Văczi utca Nr. 17.

Falonu séu Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachin, prapuri. Tote felurile de stéguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) Covor pe

altariu, potiruri, Pietohlebnica, cadelnițe, Pacificalu, candelde altar, policandre pentru biserică, Ripide, Chivotu, cărți de Evangeliă etc.

Comande se efectuesc promptu. — Obiectele, care nu voru conveni, se voru schimbă cu altele.

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a căiei ferate orientale de stat reg. ung.

Predeal-Budapesta					Budapesta-Predeal				Teiuș-Arad-Budapesta				Budapesta-Arad-Teiuș.				
	Trenu accelerat	Trenu de persoane	Trenu omnibus	Trenu de persoane	Trenu de persoane	Trenu omnibus	Trenu accelerat	Trenu omnibus		Trenu de persoane	Trenu omnibus	Trenu omnibus	Trenu de persoane	Trenu omnibus			
Bucuresci	7.15	—	—	—	Viena	8.25	8.35	3.30	8.00	Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35	
Predeal	1.09	—	—	3.50	Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47	Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55	
Timișu	1.33	—	—	10.15	Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36	Vințulu de josu	4.04	11.09	—	Szolnok	11.14	12.28	
Brașov	2.06	—	—	10.50	P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09	Șibotu	4.35	11.43	—	Arad	3.35	5.30	
Feldiara	2.16	6.30	5.45	—	Oradea mare	4.11	5.13	3.20	—	Orăștia	5.02	12.13	—	Glogovațu	4.00	6.20	
Apatia	2.44	7.09	6.28	—	Vărad-Velenceze	4.21	9.37	3.25	—	Simeria (Piski)	5.44	1.22	—	Gyorok	4.16	6.39	
Agostonfalva	3.03	7.41	7.07	—	Fugyi-Vásárhely	4.29	9.45	—	—	Deva	6.05	1.48	—	Paulișu	4.47	7.19	
Homorodu	3.18	8.09	7.42	—	Mező-Telegd	4.40	9.59	—	—	Ilia	6.34	2.21	—	Radna-Lipova	5.02	7.39	
Hașfaleu	3.51	8.53	8.51	—	Rév	5.02	10.28	3.56	—	Gurasada	7.01	2.54	—	Conopu	5.25	8.11	
Sighișora	4.51	10.18	10.52	—	Bratca	5.46	11.41	4.31	—	Zam	7.15	3.09	—	Bêrzova	5.57	8.49	
Elisabetopole	5.11	10.55	11.56	—	Bucia	6.09	12.15	—	—	Soborșin	7.49	3.48	—	Soborșin	6.18	9.18	
Mediașu	5.39	11.36	12.43	—	Ciucia	6.28	12.48	—	—	Bêrzova	8.32	4.37	—	Zam	7.11	10.27	
Copsa mică	6.00	12.11	1.23	—	Huedin	6.52	1.48	5.28	—	Conopu	9.19	5.30	—	Gurasada	7.48	11.18	
Micăsasa	6.29	12.35	2.07	—	Stana	7.32	3.21	6.01	—	Radna-Lipova	9.40	5.58	—	Gurasada	8.22	11.57	
Blașu	7.02	1.29	3.06	—	Aghiriș	7.51	3.54	—	—	Paulișu	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27	
Crăciunelă	7.38	2.26	4.15	—	Ghirbău	8.12	4.34	—	—	Gyorok	10.32	6.56	8.41	Branicica	9.02	12.57	
Teiuș	7.55	2.48	4.44	—	Nedeșdu	8.24	4.52	—	—	Glogovațu	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45	
Aiud	—	3.12	5.10	—	Clușu	8.38	5.11	—	—	Simeria (Piski)	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58	
Vințulu de susu	—	3.19	5.19	—	Apahida	8.57	5.40	7.08	—	Arad	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46	
Uiara	—	3.19	5.19	—	Ghiris	9.23	6.00	7.18	—	Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibotu	11.14	4.20	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	—	Apahida	9.50	6.29	—	—	Budapesta	4.09	2.10	7.27	Vințulu de josu	11.46	5.06	
Ghiris	8.48	4.10	6.38	—	Ghiris	11.15	8.14	8.29	—	Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15	
Apahida	—	5.39	8.51	—	Cucerdea	12.04	9.49	8.53	—	Teiuș	6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00	
Clușu	10.08	5.59	9.18	—	Uiara	12.12	9.58	—	—								
Nedeșdu	10.18	6.28	8.00	—	Vințulu de susu	12.19	10.07	—	—								
Ghirbău	—	6.54	8.34	—	Aiud	12.45	10.42	9.17	—								
Aghiriș	—	7.10	8.59	—	Teiuș	1.15	11.32	9.40	—								
Stana	—	7.25	9.35	—	Crăciunelă	1.44	12.03	—	—								
Huedin	11.33	7.49	10.16	—	Blașu	2.00	12.24	10.12	—								
Ciucia	12.06	8.11	11.04	—	Micăsasa	2.34	12.43	—	—								
Bucia	—	8.52	12.17	—	Copsa mică	2.52	1.22	10.45	—								
Bratca	—	9.11	12.47	—	Mediașu	3.27	2.24	11.07	—								
Rév	12.25	9.29	1.21	—	Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	—								
Mező-Telegd	1.11	9.29	1.21	—	Sighișora	4.50	4.17	12.15	—								
Fugyi-Vásárhely	—	10.27	3.08	—	Hașfaleu	5.08	4.51	12.30	—								
Vărad-Velințe	—	10.46	3.39	—	Homorod	6.47	7.07	1.32	—								
Oradia-mare	1.49	10.46	3.39	—	Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	—								
P. Ladány	1.54	11.04	4.06	—	Apatia	8.09	8.46	2.24	—								
Szolnok	3.14	11.14	7.30	—	Feldiara	8.41	9.20	2.44	—								
Buda-pesta	5.10	11.14	7.30	—	Brașov	9.20	10.15	3.15	—								
Viena	7.30	11.47	11.05	—	Timișu	—	6.00	3.25	—								
	2.00	7.44	6.40	—	Predeal	—	6.57	4.03	—								
	2.00	6.20	2.00	—	Bucuresci	—	7.32	4.28	—								
				—				10.25	—								

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grose.